

Лопушинський І. П.,
доктор наук з державного управління, професор,
заслужений працівник освіти України,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Клюцевський В. І.,
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
заступник голови ОВА,
Херсонська обласна військова адміністрація

ВНУТРІШНЯ БЕЗПЕКА ЯК КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА УКРАЇНИ (У КОНТЕКСТІ ЩОРІЧНОГО ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ)

Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» [4] «національна безпека України – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз» [4].

Водночас, у дослідженнях провідних науковців, фахових спеціалістів з напрямку внутрішньої безпеки відсутня єдина думка в питанні трактування поняття «внутрішня безпека держави». Так, зокрема, на думку А. П. Загорулько, комплексна наукова робота, у частині основоположних засад внутрішньої безпеки, є невід’ємним складником національної безпеки України та потребує наукового обґрунтування [2].

У зв’язку з цим висвітлення проблематики внутрішньої безпеки держави вимагає належних теоретичних і практичних напрацювань, що сприятиме вдосконаленню механізмів державного управління у цій сфері.

Як зазначає Іван Бойко, «сьогодні забезпечення внутрішньої безпеки України як своєрідної характеристики й необхідної умови життєдіяльності людини, суспільства, держави та її інститутів є невіддільною (частиною/ознакою) складовою державної політики, тобто однією з найбільш важливих функцій держави [1, с. 132].

На думку О. А. Чувакова, внутрішню безпеку суспільства варто розглядати як сукупність достатніх чинників, що забезпечують потрібні умови для існування і розвитку людини, суспільства і держави Україна, цілеспрямований розвиток і збереження її фундаментальних цінностей і традицій, здатність ефективно протистояти будь-яким внутрішнім і зовнішнім загрозам, керуючись і забезпечуючи національні інтереси у всезагальній національній безпеці [5, с. 161].

19 листопада 2024 року, у тисячний день з початку повномасштабної російсько-української війни, Президент Володимир Зеленський звернувся до Верховної Ради України з традиційним Щорічним посланням про внутрішнє та зовнішнє становище України. З трибуни парламенту Глава держави наголосив, що цьогогоріч завдяки Україні світ повірив, що цінності дають силу, та переконався, що тиранія програє, а свобода обов'язково стане переможцем.

Крім того, Президент України представив «План внутрішньої стійкості України», що містить у собі десять пунктів. Пункт шостий Плану – «Безпека», що стосується саме внутрішньої безпеки в Україні.

Як відомо, безпечний публічний простір та захищеність приватного життя є базовими потребами українців. У своєму Плані Президент розподілив цей пункт на три блоки – Україна сьогодні, Україна повоєнна та Україна сталого й надійного миру [3].

З цією метою на загальнодержавному рівні впроваджується нова система – безпечна область, безпечне місто, безпечна громада. Результатом цього має стати відповідний рівень захищеності в публічному просторі в Україні. Як зазначає Глава держави, максимальний пріоритет має бути наданий безпеці в навчальних закладах, передусім у школах по всій країні, у всіх громадах. У кожній школі і в кожній громаді обов'язково має бити поліціант. Люди мають бачити й знати, хто гарантує їм та їхнім дітям безпеку [3].

Безпековий пункт Плану стійкості передбачає й детальну роботу щодо укриттів. Це модернізація стандартів щодо наших укриттів, реконструкція та будівництво достатньої кількості нових укриттів.

Принципово важливий і доволі простий проєкт, який має бути виконаний в усій Україні, – це рамки металошукачів на вході у школи, всі інші освітні заклади, наші громадські будівлі.

І ще одне – навчання українців цивільного захисту й домедичної допомоги, розгортання системи базової військової підготовки є довготерміновою потребою.

Першочергового значення набуває проблема розмінування деокупованих територій України. Ми маємо зробити все можливе, щоб мінне забруднення нашої української землі не стало проблемою на покоління. Україні потрібне лідерство в технологіях та у виробництвах заради розмінування, – зазначив у цьому контексті Президент України [3].

Отже, саме внутрішня безпека в Україні, захищений публічний простір та безпека приватного життя є базовими потребами українців. Варто зробити акцент на тому, що забезпечення внутрішньої безпеки як складника національної безпеки є найбільш значущою функцією держави та виражається в забезпеченні стабільності державних і недержавних інститутів, соціально-правових норм у державі та життєдіяльності громадян. Зважаючи на це, внутрішня безпека має стати конкурентною перевагою України.

Список використаних джерел:

1. Бойко. Іван. Забезпечення внутрішньої безпеки держави органами системи МВС України: актуальні загрози // Підприємництво, господарство і право, 2020. № 8. С. 132-140. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/8/22.pdf> (дата звернення - 21.11.2024).

2. Загорулько А. П. Теоретико-правовий аналіз визначення поняття «внутрішня безпека України» // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління, 2019. Випуск 11. С. 19-28. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/9788/1/Zb%20d1%2096rnik%20NUC_ZU_2019_2%20%2811%29_-19-28.pdf (дата звернення – 21.11.2024)

3. Ми маємо не допустити, щоб хтось у світі засумнівався у стійкості всієї України – Щорічне Послання Президента до Верховної Ради, 19 листопада 2024 року. Офіційний сайт Президента України. URL:

<https://www.president.gov.ua/news/mi-mayemo-ne-dopustiti-shob-htos-u-sviti-zasumnivavsya-u-sti-94497> (дата звернення - 21.11.2024).

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення – 21.11.2024).

5. Чуваков О. А. Концептуальні проблеми визначення сутності понять «зовнішня-внутрішня» безпека держави // Вісник Одеського національного університету. Правознавство, 2018. Т. 23. № 1. С. 158-165. URL: <https://journals.visnyk-onu.od.ua/index.php/law/article/view/81/78> (дата звернення - 21.11.2024).